

การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนราชวินิตบางเขน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2*

ENVIRONMENTAL MANAGEMENT CONTRIBUTED TO LEARNING FOR
STUDENTS AT RAJAVINITBANGKHEN SCHOOL UNDER THE JURISDICTION OF
BANGKOK SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

ทัศพร เกตุณอม^{1*} และ ชูขวัญ รัตนพิทักษ์ธาดา²

Thaspor Kettanom^{1*} and Chookwan Ratanapitakdhada²

¹หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

¹Master of Education Program, Siam Technology College, Bangkok, Thailand

²หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยชินวัตร ปทุมธานี ประเทศไทย

²Master of Education Program, Shinawatra University, Pathum Thani, Thailand

*Corresponding author E-mail: kettanom23@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน 2) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน พรรณนา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนราชวินิตบางเขน จำนวน 313 คน โดยการเทียบสัดส่วนขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซีและมอร์แกน จากนั้นใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น โดยใช้ชั้นเรียนเป็นชั้นและสุ่มอย่างง่าย ด้วยวิธีจับฉลาก เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67-1.00 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนราชวินิตบางเขน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านกลุ่มเพื่อน ด้านการบริหารและด้านอาคารสถานที่ ส่วนแนวทางการพัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนราชวินิตบางเขน มีแนวทางในการพัฒนา ดังนี้ 1) ด้านการจัดการเรียนรู้ ควรจัดการเรียนรู้โดยการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีและสื่อที่สอดคล้องกับบริบทชุมชนเพื่อสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนให้นักเรียนได้ความรู้และสามารถนำไปปฏิบัติได้ 2) ด้านกลุ่มเพื่อน ครูให้ความร่วมมือร่วมใจในการรักษาชื่อเสียงและภาพพจน์ของโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมทั้งในและนอกห้องเรียนที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้าน 3) ด้านการบริหาร ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นกับการบริหารงานของโรงเรียน 4) ด้านอาคารสถานที่ ควรมีการจัดสถานที่แหล่งเรียนรู้ ห้องสมุด สวนวิทยาศาสตร์ สวนเกษตรภายในโรงเรียน

คำสำคัญ: การจัดสภาพแวดล้อม, การเรียนรู้, โรงเรียนราชวินิตบางเขน, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

* Received July 10, 2024; Revised July 20, 2024; Accepted July 28, 2024

Abstract

The objectives of this research are 1) To study the level of providing an environment that is conducive to student learning 2) To study guidelines for developing an environment that is conducive to student learning. Description The sample groups used in the research are: There were 313 students at Ratchawinit Bangkhen School by comparing the sample size proportions from Krejci and Morgan's tables. Then stratified random sampling was used. using simple classes and randomization By drawing lots The tool used is a questionnaire. It is characterized by a 5-level evaluation scale and a structured interview. It has a consistency index ranging from 0.67-1.00 with a confidence value of 0.97. Statistics used in data analysis include percentages, means, standard deviations and content analysis. The research results found that Creating an environment conducive to learning for students at Rachawinit Bangkhen School Overall it is at a high level. When considering each aspect, it was found that it was at a high level in every aspect. They are sorted by average from highest to lowest as follows: Learning management Group of friends Administration and buildings as for guidelines for developing an environment that is conducive to learning for students at Rachawinit Bangkhen School There are guidelines for development as follows: 1) Learning management Learning should be organized by using local wisdom. Technology and media that are consistent with the community context to create a teaching atmosphere for students to gain knowledge and be able to put it into practice. 2) Peer group aspect Teachers cooperate in maintaining the school's reputation and image. There are activities both inside and outside the classroom that encourage students to learn and develop themselves in every aspect. 3) Administrative aspect There should be an opportunity for students to express their opinions with the school administration. 4) Buildings and facilities There should be a place for learning resources, a library, a science park. Agricultural garden inside the school

Keywords: Environmental Management, Learning, Rajavinitbangkhen School, Bangkok Secondary Educational Service Area Office 2

บทนำ

การจัดการศึกษาในปัจจุบันต้องยึดหลักที่ว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ผู้เรียนทุกคนจึงควรได้รับการสนับสนุนการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ดังนั้น กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ในการจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างต้องส่งเสริมให้ผู้สอนจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน รวมทั้งส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ บัณฑิตเหล่านี้จะรับไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2562 (ฉบับที่ 4) ได้ให้ความหมาย การจัดการเรียนรู้ ดังนี้ หมวด 4 มาตรา 24 (5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน โดยผู้เรียน ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย จัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาคุณภาพเต็มศักยภาพและมุ่งประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อเป็นคนดี คนเก่งและคนมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2565) ทั้งนี้ ตามแนวคิดของ กิ่งกนก กิณเรศ อธิบายว่าสภาพแวดล้อม หมายถึง องค์ประกอบต่าง ๆ ภายในโรงเรียนที่จะส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้าน โรงเรียน

จำเป็นต้องพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายของโรงเรียน ดังจะเห็นได้ว่า การพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนนั้น เป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินการประกันคุณภาพทางการศึกษาของโรงเรียน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาอย่างมีคุณภาพ (กึ่งนก กิณเรศ, 2565)

การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนตามแนวคิดของ แอสติน ที่อธิบายว่า สภาพแวดล้อม หมายถึง การรวมตัวของสภาพภายนอกที่มีอิทธิพลต่อชีวิตและการพัฒนาอินทรีย์ ส่วนคำว่า สภาพแวดล้อม ในสถานศึกษา (School environment) หมายถึง ลักษณะใดๆ ก็ตามของสถานศึกษาที่เป็น สิ่งเร้า (Stimulus) ที่มีศักยภาพและอิทธิพลต่อนักเรียน สภาพแวดล้อมในการเรียนเป็นสิ่งเร้าที่กระตุ้นให้นักเรียนแสดงพฤติกรรม หรือคุณลักษณะต่าง ๆ ออกมาตามสภาพแวดล้อมที่สำคัญ ประกอบด้วย ด้านอาคารสถานที่ ด้านการเรียน ด้านการบริหาร ด้านกลุ่มเพื่อน (Astin, A. W., 1986) นอกจากนี้การศึกษาของ มาร์สเดน เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ของครูกับนักเรียนเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเป็นระเบียบของเด็กยากจนในโรงเรียน ทางทิศใต้ของแคลิฟอร์เนีย ที่ศึกษาวิจัย พบว่า สิ่งอำนวยความสะดวกในโรงเรียน สิ่งแวดล้อมในห้องเรียน ความสะดวกในโรงเรียนมีความสัมพันธ์กันกับความสำเร็จของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสิ่งอำนวยความสะดวกในโรงเรียนมีความสัมพันธ์ทางลบกับความสำเร็จของนักเรียน แต่พฤติกรรมของนักเรียนที่ยากจน มีบทบาทที่สำคัญ ในการสนับสนุนการรักษาระเบียบวินัยอย่างดี (Marsden, D. B., 2016)

โรงเรียนราชวินิตบางเขน เป็นโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษา ม.1-ม.6 มุ่งเน้นการจัดการศึกษา ให้มีประสิทธิภาพและมาตรฐาน มีการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีการพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรู้ มีความสามารถพึ่งตนเองได้และมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมพร้อมที่จะออกไปศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น และประกอบอาชีพได้ในอนาคต (โรงเรียนราชวินิตบางเขน, 2566) แต่โรงเรียนได้ประสบปัญหาด้านปริมาณของนักเรียนที่มีจำนวนนักเรียนลดน้อยลง ดังนั้น การจัดสภาพสิ่งแวดล้อมและความเป็นอยู่ต่าง ๆ ของโรงเรียนให้ถูกสุขลักษณะจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นประการหนึ่งในการจัดการศึกษาให้กับนักเรียน โรงเรียนได้ประสบปัญหาและอุปสรรคในการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนซึ่งปัญหาที่พบ อาทิ อาคารสถานที่ เมื่อนักเรียนลดลงทำให้ห้องเรียน อุปกรณ์ในห้องเรียน สนามกีฬา ห้องน้ำ โรงโภชนาการ ขาดการดูแล ไม่มีการทำความสะอาดอย่างสม่ำเสมอเท่าที่ควร จึงขาดความปลอดภัยกับนักเรียน กระบวนการจัดการเรียนรู้ ขาดการนำสื่อเทคโนโลยีมาสอน ด้านการบริหาร ผู้บริหารขาดภาวะผู้นำในการบริหารจัดการสิ่งต่าง ๆ ในโรงเรียนให้เป็นระบบจึงทำให้การทำงานขาดความอิสระและไม่เป็นประชาธิปไตยในการทำงานร่วมกัน (โรงเรียนราชวินิตบางเขน, 2565)

การจัดการศึกษานั้นองค์ประกอบที่สำคัญคือการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนและการสร้างบรรยากาศที่ดี จะช่วยส่งเสริมและปลูกฝังให้นักเรียนได้เป็นบุคคลที่พร้อมด้วยความรู้ ความสามารถ ความเจริญทั้งทางร่างกาย และจิตใจอันจะเป็นการสร้างบุคลิกภาพที่ดีงามแก่นักเรียน ส่วนด้านสื่อการเรียนการสอนนั้นเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนเพราะจะช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงกล่าวได้ว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน เพื่อนร่วมชั้น อาคารสถานที่ตลอดจนสื่อการเรียนการสอน เหล่านี้มีผลกระทบต่อการเรียนการสอนและการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2565) ด้วยเหตุดังกล่าว ผู้วิจัยเล็งเห็นความสำคัญของการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาแนวคิดของ แอสติน เกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) ด้านอาคารสถานที่ 2) ด้านการเรียน 3) ด้านการบริหาร 4) ด้านกลุ่มเพื่อน เพื่อนำไปใช้ในการวางแผน พัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนราชวินิตบางเขนให้มีชื่อเสียงให้เกิดประสิทธิภาพต่อการเรียนการสอนและการบริหารงานของโรงเรียนต่อไป (Astin, A. W., 1986)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนราชวินิตบางเขน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนราชวินิตบางเขน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนราชวินิตบางเขน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ใช้รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนราชวินิตบางเขน จำนวน 1689 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนราชวินิตบางเขน จำนวน 313 คน โดยการเทียบสัดส่วนขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie, R.V. & Morgan, D.W., 1970) จากนั้นใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ชั้นเรียนเป็นชั้น (Strata) และสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีจับฉลาก

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ใน 4 ด้าน คือ ด้านอาคารสถานที่ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการบริหาร และด้านกลุ่มเพื่อน ทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และนิยามปฏิบัติการ 2) สร้างแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) 3) นำแบบสอบถามที่สร้างเสนออาจารย์ที่ปรึกษา 4) นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item-Objective Congruence Index: IOC) ได้ค่า IOC ตั้งแต่ 0.67-1.00 5) นำแบบสอบถามที่ได้มาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ 6) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนโรงเรียนราชวินิตบางเขน จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 7) นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach, L. J., 1990) ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.97 8) นำแบบสอบถามที่ได้แก้ไขแล้ว นำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย 9) นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในแต่ละด้านมาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) 10) นำแบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีคุณสมบัติ ดังนี้ ดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาอย่างน้อย 5 ปี เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนราชวินิตบางเขน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนราชวินิตบางเขน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ลิเคิร์ต (Likert Scale) ตอนที่ 3 เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเกี่ยวกับแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนราชวินิตบางเขน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

แบบสัมภาษณ์ดำเนินการสร้างโดยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในแต่ละด้านมาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์และหาคุณภาพเครื่องมือโดยเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสัมภาษณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการทำหนังสือถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม จำนวน 313 ชุด ให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามพร้อมนัดหมายวันรวบรวมข้อมูลกลับคืน โดยผู้วิจัยติดตามเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 313 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) วิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่าเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนราชวินิตบางเขน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 สถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) วิเคราะห์ข้อมูลแนวทางการพัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนราชวินิตบางเขน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ด้วยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างโดยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

1. การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนราชวินิตบางเขน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 แสดงผลการวิจัยตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนราชวินิตบางเขน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยรวมและรายด้าน

การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1. การจัดสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่	4.27	0.79	มาก	4
2. การจัดสภาพแวดล้อมด้านการจัดการเรียนรู้	4.63	0.63	มากที่สุด	1
3. การจัดสภาพแวดล้อมด้านการบริหาร	4.48	0.65	มาก	3
4. การจัดสภาพแวดล้อมด้านกลุ่มเพื่อน	4.50	0.73	มาก	2
รวม	4.46	0.69	มาก	

จากตารางที่ 1 การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนราชวินิตบางเขน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.69) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.63) ด้านกลุ่มเพื่อน ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.73) ด้านการบริหาร ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.65) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดด้านอาคารสถานที่ ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.79)

2. แนวทางการพัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนราชวินิตบางเขน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเห็นพ้องต้องกัน ได้แนวทางในการพัฒนาด้านต่าง ๆ ดังนี้

ด้านการจัดการเรียนรู้ ผลการศึกษา พบว่า โรงเรียนควรมีการจัดการเรียนรู้โดยมีการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีและสื่อที่สอดคล้องกับชุมชนและบริบทในชุมชน สร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้ความรู้และสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติได้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ควรมีการนำสื่อเทคโนโลยีการเรียนการสอนมาใช้อย่างถูกต้อง

ด้านกลุ่มเพื่อน ผลการศึกษา พบว่า ครูให้ความร่วมมือร่วมใจในการรักษาชื่อเสียงและภาพพจน์ของโรงเรียน มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียนที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้าน การสร้างบรรยากาศเป็นกันเองสนุกสนาน นำเรียน รวมทั้งการแสดงออกถึงความ รู้สึกหรือความสัมพันธ์ที่ดีที่เกิดขึ้นในหมู่คณะ

ด้านการบริหาร ผลการศึกษา พบว่า โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นกับการบริหารงานของโรงเรียน ควรมีการจัดการสิ่งต่าง ๆ ในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ บุคลากรมีส่วนร่วมในการบริหารและตัดสินใจ ผู้บริหารควรมีภาวะผู้นำโดยใช้หลักการบริหารแบบการมีส่วนร่วม ทั้งบุคลากรในโรงเรียน นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน

ด้านอาคารสถานที่ ผลการศึกษา พบว่า ควรมีการจัดสถานที่แหล่งเรียนรู้ ห้องสมุด สวนวิทยาศาสตร์ สวนเกษตรภายในโรงเรียน มีการจัดตกแต่งอาคารสถานที่ สิ่งปลูกสร้างควรให้มีความมั่นคงแข็งแรงปลอดภัย โรงอาหารถูกสุขลักษณะ ห้องน้ำ ห้องส้วม มีการดูแลความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ อุปกรณ์ในห้องเรียน สนามกีฬา อุปกรณ์กีฬา มีเพียงพอเหมาะสมและปลอดภัย

จากผลการวิจัย ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำไปปรับใช้ตามความเหมาะสมในบริบทสถานศึกษาของตน ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำความรู้เกี่ยวกับหลักการจัดสภาพแวดล้อมที่เป็นวัตถุให้เป็นรูปธรรมอย่างมีความเหมาะสมกับกิจกรรมต่าง ๆ จัดตกแต่งบริเวณรอบ ๆ อาคารเรียน ให้ร่มรื่น สวยงามมีความสะอาดโดยคำนึงถึงความเหมาะสมและความปลอดภัยในสถานศึกษาซึ่งทุกส่วนจะช่วยอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาส่งผลให้นักเรียนและบุคลากรมีเจตคติที่ดีต่อสถานศึกษา

อภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่องการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนราชวินิตบางเขน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 อภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนราชวินิตบางเขน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้านและอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ การจัดสภาพแวดล้อมด้านการจัดการเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อมด้านกลุ่มเพื่อน การจัดสภาพแวดล้อมด้านการบริหารและการจัดสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก โรงเรียนมีสถานที่หรือที่นั่งให้นักเรียนสามารถทำงานรวมกันเป็นกลุ่ม หรือประชุมวางแผนการทำงาน พื้นที่บริเวณทั่วไปภายในของโรงเรียนมีเพียงพอรองรับกับการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของนักเรียน มีสถานที่หรือพื้นที่สำหรับจัดแสดงผลงานของนักเรียน โต๊ะ เก้าอี้ ที่ใช้เรียนสามารถเคลื่อนย้าย ปรับเปลี่ยนได้สะดวกเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ มีวัสดุอุปกรณ์การเรียนให้เลือกใช้ได้หลากหลายเพียงพอและอยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน การสื่อสารระหว่างครูกับนักเรียนที่เป็นมิตรด้วยคำพูดและท่าทางที่สุภาพ นักเรียนสามารถขอคำแนะนำจากครูได้หรือซักถามในสิ่งที่ไม่แน่ใจในการทำงานต่าง ๆ ขณะเดียวกัน ครูเปิดกว้างและยอมรับแนวความคิดใหม่ ๆ เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นและเต็มใจรับฟังความคิดของนักเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน มีบรรยากาศความรู้สึกเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ระหว่างเพื่อนนักเรียนด้วยกัน นักเรียนมีโอกาสเลือกทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่ตนมีความสนใจ ด้วยการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองหรือศึกษาร่วมกันกับเพื่อนในชั้นเรียน มีส่วนร่วมในรายวิชาที่เรียน มีโอกาสเป็นผู้คิด เป็นผู้ตั้งคำถาม วางแผน และวิธีการทำงานด้วยตัวของนักเรียนเอง สอดคล้องกับการศึกษาของ กิ่งกนก กิณเรศ เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ที่ศึกษาวิจัย พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน

ทั้งแหล่งวิทยบริการและห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ควรเป็นแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ทั้งสภาพแวดล้อม โดยทั่วไปและการจัดวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ทำให้นักเรียนสามารถไปศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมได้ (กิ่งกนก กิณเรศ, 2565)

2. แนวทางการพัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนราชวินิตบางเขน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเห็นพ้องต้องกัน ในแนวทางการพัฒนา ดังนี้

ด้านการจัดการเรียนรู้ ผลการศึกษา พบว่า โรงเรียนควรมีการจัดการเรียนรู้โดยมีการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยี และสื่อที่สอดคล้องกับชุมชนและบริบทในชุมชน สร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้ความรู้และสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติได้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ควรมีการนำสื่อเทคโนโลยีการเรียนการสอนมาใช้อย่างถูกต้อง โรงเรียนได้มีการดำเนินการเพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ในสภาพแวดล้อมรอบตัวผู้เรียนทั้งในลักษณะรูปธรรมและนามธรรมที่ส่งผลต่อผู้เรียนทั้งทางบวกและทางลบ มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน สอดคล้องกับการศึกษาของ อภิบาล สุวรรณโคตร เรื่องการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาหนองบุญมาก 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ที่ศึกษาวิจัย พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมด้านการจัดการเรียนรู้ที่เป็นกระบวนการเช่นการเขียนแผนการสอน และการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดทำหรือหาสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน กระบวนการที่เรียนเน้นกระบวนการคิดและมุ่งพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน การพัฒนาเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน กิจกรรมเสริมทักษะทางวิชาการมีการวัดผลและประเมินผลอย่างเป็นระบบและตรวจสอบได้ (อภิบาล สุวรรณโคตร, 2565) อีกทั้งยังสอดคล้องกับการศึกษาของ นิตยา แก่นพุ่ม เรื่องการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษของโรงเรียนกาญจนาภิเษกสรรค์ ที่ศึกษาวิจัย พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมด้านการจัดการเรียนรู้ ส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนพัฒนาเสริมสร้างคุณลักษณะค่านิยมของผู้เรียนให้ไปในทิศทางที่พึงประสงค์ การเรียนการสอนนั้นมีองค์ประกอบทางด้านสภาพแวดล้อมในการเรียนที่ละเอียดอ่อนและมีความสำคัญเท่าเทียมกับเนื้อหาวิชาและจุดประสงค์การเรียนรู้ ผู้สอนจะต้องพิจารณาเลือกใช้สภาพแวดล้อมในการเรียนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอนนั้น คือ บรรยากาศที่เอื้อยอ่งหรือส่งเสริมความสำคัญของผู้เรียนให้มีความรู้สึกร่วมสมัย (นิตยา แก่นพุ่ม, 2562)

ด้านกลุ่มเพื่อน ผลการศึกษา พบว่า โรงเรียนต้องส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างเพื่อนนักเรียนด้วยกัน รวมทั้งควรส่งเสริมกระบวนการทำงานเป็นทีมด้วยกิจกรรมที่หลากหลายสร้างบรรยากาศเป็นกันเอง สนุกสนาน เพื่อให้นักเรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียนที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองใน ทุก ๆ ด้าน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะโรงเรียนมีกิจกรรมที่ส่งเสริมความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม เพื่อฝึกให้นักเรียนรู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีกิจกรรมส่งเสริมสัมพันธภาพที่ดี ระหว่างนักเรียน เช่น กีฬาสีภายใน กิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ ที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ทำงานร่วมกันรู้จักการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความเอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ มีความสนุกสนานในระหว่างที่ทำกิจกรรมกับเพื่อน สอดคล้องกับการศึกษาของ สิวราช อินตะวิชัย เรื่อง การศึกษาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของโรงเรียน ที่ศึกษาวิจัยพบว่า การจัดสภาพแวดล้อมด้านกลุ่มเพื่อน มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาทางด้านความรู้ ทักษะคิด บุคลิกภาพ คุณธรรม และผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน นักเรียนต้องใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่ในสถานศึกษาจึงต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมในกลุ่มเพื่อน เพราะกลุ่มเพื่อนให้ความมั่นใจจึงยอมรับในพฤติกรรมต่าง ๆ ของเขา ทำให้สบายใจ มีความสุขและกลุ่มเพื่อนนี้ ยังมีอิทธิพลทำให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นและมีพฤติกรรมไปตามกลุ่มที่เขาติดอยู่ (สิวราช อินตะวิชัย, 2563) นอกจากนี้สอดคล้องกับ

การศึกษาของ กฤษณุ ก้อยสละ เรื่องการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาวิ สังเกตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ที่ศึกษาวิจัย พบว่าการจัดสภาพแวดล้อมด้านกลุ่มเพื่อน ทางด้านสังคมและจิตใจมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของนักเรียน เพราะสภาพแวดล้อมทางสังคมและจิตใจมีความสำคัญต่อการพัฒนาการด้านการปรับตัวของนักเรียน โดยนักเรียนจะเลียนแบบจากครูที่เขามองว่าเป็นต้นแบบที่ดีจึงเกิดการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียน (กฤษณุ ก้อยสละ, 2564)

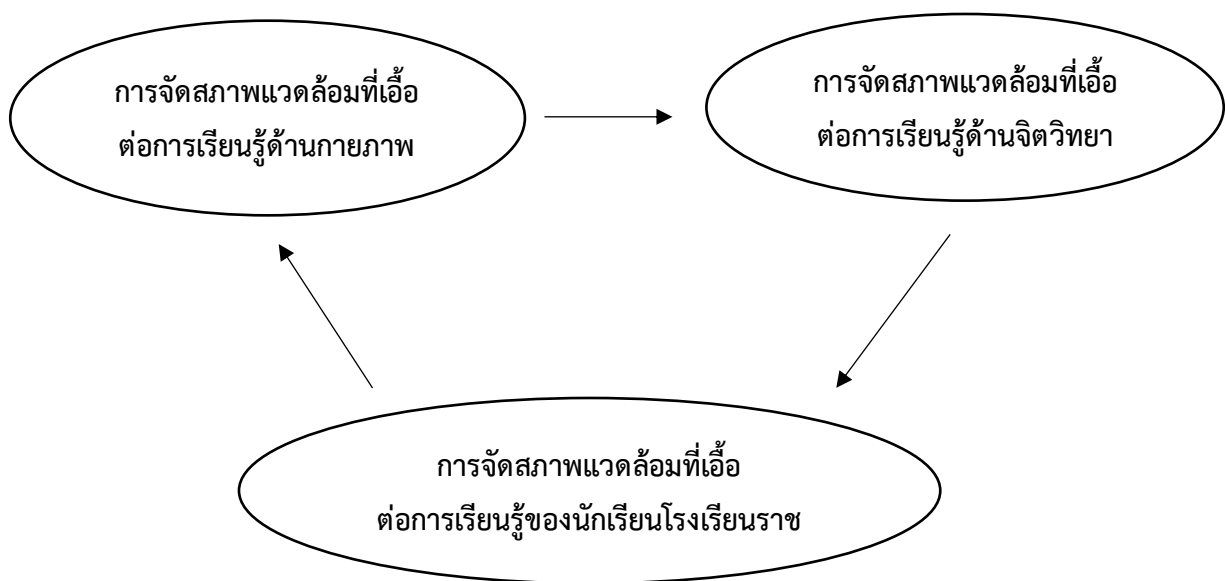
ด้านการบริหาร ผลการศึกษา พบว่า โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกคนได้แสดงความคิดเห็นและปฏิบัติงานได้อย่างเต็มศักยภาพ ส่งเสริมให้บุคลากรทุกฝ่ายทำงานร่วมกันอย่างเป็นกัลยาณมิตรและลดระยะห่างระหว่างผู้บริหาร บุคลากร ครูและนักเรียน ควรมีการจัดการสิ่งต่าง ๆ ในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ บุคลากรมีส่วนร่วมในการบริหารและตัดสินใจ ผู้บริหารควรมีภาวะผู้นำโดยใช้หลักการบริหารแบบการมีส่วนร่วม ทั้งบุคลากรในโรงเรียน นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชนซึ่งควรมีการวางแผนพัฒนางานที่เกิดจากการร่วมมือร่วมใจกันของบุคลากร ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีการดำเนินการโดยวิธีการหลากหลายเพื่อให้ครูใช้ความสามารถของตนเองเต็มที่และสามารถใช้เวลาปฏิบัติหน้าที่ได้มากพอในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เกิดการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนแนวปฏิบัติที่ช่วยส่งเสริมสนับสนุนการใช้หลักสูตรของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุด สอดคล้องกับการศึกษาของ จิราพร เครือแวงมน เรื่อง การพัฒนาแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ภายในสำหรับสถานศึกษา สังเกตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ที่ศึกษาวิจัย พบว่าแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมด้านการบริหาร เป็นการดำเนินการโดยวิธีที่หลากหลาย เปิดโอกาสให้ครูได้ใช้ความสามารถของตนเองเต็มที่และสามารถใช้เวลาปฏิบัติหน้าที่ได้มากพอในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกระดับ ทุกฝ่าย ต้องมีความรู้ความเข้าใจรวมถึงรับทราบบทบาทหน้าที่ของตนเอง ตลอดจนแนวทางปฏิบัติที่ช่วยส่งเสริมสนับสนุนการใช้หลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุด (จิราพร เครือแวงมน, 2562) สอดคล้องกับการศึกษาของ นิชาภา เจริญรวัย เรื่องการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังเกตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ที่ศึกษาวิจัย พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมด้านการบริหาร ผู้บริหารดำเนินการโดยวิธีที่หลากหลายเพื่อให้ครูได้มีโอกาสใช้ความรู้ความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจของตนเอง โดยใช้การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาและควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนได้ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน และมีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางการพัฒนาสถานศึกษา (นิชาภา เจริญรวัย, 2566)

ด้านอาคารสถานที่ ผลการศึกษาพบว่า โรงเรียนควรมีการจัดสถานที่แหล่งเรียนรู้ ห้องสมุด สวนวิทยาศาสตร์ สวนเกษตรภายในโรงเรียน มีการจัดตกแต่งอาคารสถานที่ สิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ ควรมีความมั่นคงแข็งแรงปลอดภัย โรงอาหารถูกสุขลักษณะ ห้องน้ำ ห้องส้วมมีการดูแลความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ อุปกรณ์ในห้องเรียน สนามกีฬา อุปกรณ์กีฬามีเพียงพอเหมาะสมและปลอดภัย ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะโรงเรียนมีการจัดสภาพแวดล้อมและบริการที่ส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาตนเองตามธรรมชาติอย่างเต็มศักยภาพ ผู้บริหารมุ่งเน้นการใช้ประโยชน์ของพื้นที่ในการสร้างปฏิสัมพันธ์ทางสังคมให้เอื้อต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน ทั้งบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่สถานศึกษาจัดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นจัดในห้องเรียน บริเวณสถานศึกษาและ รอบ ๆ สถานศึกษา ล้วนเป็นสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการปลูกฝังคุณลักษณะนิสัยที่ดีงามให้เกิดขึ้นภายในตัวนักเรียนได้ทั้งสิ้น สอดคล้องกับการศึกษาของ วิชานา อับดุลละาะ เรื่อง การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่ศึกษาวิจัย พบว่า โรงเรียนจัดให้มีระบบสาธารณูปโภคเพื่ออำนวยความสะดวกและเพียงพอต่อจำนวนนักเรียน โรงเรียนมีอาคารสถานที่ที่เหมาะสมเอื้อต่อการเรียนรู้มีการส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัย มีการให้บริการและเทคโนโลยีสารสนเทศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (วิชานา อับดุลละาะ, 2563)

สอดคล้องกับการศึกษาของ เนตรชนก ทองดำ เรื่องการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 7 ที่ศึกษาวิจัย พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ควรจัดห้องเรียนและบริเวณโรงเรียนให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยน่าดู ควรจัดวัสดุอุปกรณ์ให้อยู่ในบริเวณที่เหมาะสมแก่การใช้ประโยชน์โดยการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ขึ้นอยู่กับสภาพความเป็นไปได้และความเหมาะสมกับห้องเรียน (เนตรชนก ทองดำ, 2565)

องค์ความรู้ใหม่

การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนราชวินิตบางเขนให้เหมาะสมนั้นควรจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 2 ด้าน คือ ด้านกายภาพและด้านจิตวิทยา ด้านกายภาพ ควรมีการออกแบบการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนราชวินิตบางเขนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีให้นักเรียนได้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อให้นักเรียนมีความพร้อมในการเรียนรู้อย่างแท้จริงทุกพื้นที่สามารถเอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนให้สามารถเกิดการเรียนรู้ได้ตลอดเวลา สำหรับด้านจิตวิทยา ควรคำนึงถึงสิ่งที่เกี่ยวข้องทั้งหมดที่มีผลต่อความรู้สึกของนักเรียนทั้งปัจจัยทางบุคคลที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เป็นทางบวกให้กับนักเรียน ตระหนักถึงความสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกันในทุกฝ่าย เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข

ภาพที่ 1 การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนราชวินิตบางเขน

สรุป/ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่องการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนราชวินิตบางเขน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนราชวินิตบางเขน ประกอบด้วย ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านกลุ่มเพื่อน ด้านการบริหาร และด้านอาคารสถานที่ แต่ละองค์ประกอบโดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ คือ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำผลการวิจัยไปปรับใช้ตามความเหมาะสมในบริบทสถานศึกษาของตน ผู้บริหาร

สถานศึกษาควรนำความรู้เกี่ยวกับหลักการจัดสภาพแวดล้อมที่เป็นวัตถุให้เป็นรูปธรรมอย่างมีความเหมาะสม มีกระบวนการเรียนที่หลากหลายเน้นการคิดและมุ่งพัฒนาศักยภาพนักเรียนเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และสร้างทักษะทางวิชาการ 2) แนวทางการพัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนราชวินิตบางเขน พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเป็นภารกิจที่สำคัญที่จะช่วยให้การพัฒนาศักยภาพ การสอนมีประสิทธิภาพและนักเรียนมีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร สภาพแวดล้อมในโรงเรียนนั้นเป็น ปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป 1) ศึกษาเปรียบเทียบ การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนกับโรงเรียนในสังกัดเดียวกันที่มีบริบทใกล้เคียงกัน เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศ ในการนำมาพัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมให้เกิดประโยชน์ของโรงเรียนต่อไป 2) ศึกษาจำแนกปัจจัยส่งเสริมพัฒนา การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนราชวินิตบางเขน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2565). คู่มือผู้บริหารโรงเรียนชุดพัฒนาการบริหารโรงเรียนการสร้างบรรยากาศการเรียน การสอน. กรุงเทพมหานคร: หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2.
- กฤษณุ ก้อยสละ. (2564). การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนา คุณภาพการศึกษาวีวักัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2. ใน วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยพะเยา.
- กิงกนก กิณเรศ. (2565). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร และพัฒนาการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- จิราพร เครือแวงมน. (2562). การพัฒนาแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ภายในสำหรับสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นิชาภา เจริญรว. (2566). การบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนใน ศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหา บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- นิตยา แก่นพุด. (2562). การบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษของโรงเรียนกาญจนาภิเษการะห์. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เนตรชนก ทองคำ. (2565). การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนัก บริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 7. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- โรงเรียนราชวินิตบางเขน. (2565). รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาประจำปี 2565. เรียกใช้เมื่อ 29 พฤศจิกายน 2565 จาก https://RVB_plan67.pdf
- _____. (2566). แผนปฏิบัติการประจำปี 2566 งานนโยบายและแผนงาน. เรียกใช้เมื่อ 18 ตุลาคม 2565 จาก https://RVB_plan67.pdf

- วิชานา อับดุลเลาะ. (2563). การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2565). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: บริษัทสยามสปอร์ตซินดิ จำกัด.
- สิวราช อินตะวิชัย. (2563). การศึกษาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 จังหวัดราชบุรี. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อภิบาล สุวรรณโคตร. (2565). การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของสถานศึกษาศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาหนองบุญมาก 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี.
- Astin, A. W. (1986). The college environment. New York: American Council on Education.
- Cronbach, L. J. (1990). Essentials of psychological testing. 4th ed. New York: Harper & Row Publishers.
- Krejcie, R.V. & Morgan, D.W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607-610.
- Marsden, D. B. (2016). Relations Between Teacher Perceptions of Safe and Orderly Environment and Student Achievement Among Ten Better-Performing. High-poverty School in One Southern California. New York: Harper Collins.